

Návrh úpravy siete zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí

Sieť zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí (ďalej len „zastupiteľský úrad“) je od vzniku Slovenskej republiky kontinuálne budovaná ako jeden z nástrojov na výkon zahraničnej politiky a dosahovanie jej zahranično-politických cieľov. Určujúcou zásadou budovania siete zastupiteľských úradov je rešpektovanie prioritných záujmov Slovenska a v tomto kontexte sú prioritné krajiny významné z politických a bezpečnostných hľadísk a perspektívni ekonomickí partneri.

Vláda Slovenskej republiky v bode B.4. uznesenia č. 608 zo 14. októbra 2021 **zrušila dňom 31. decembra 2022 zastupiteľský úrad Slovenskej republiky v Kuvajtskom štáte so sídlom v Kuvajte** a v bode D.5. uznesenia vláda vyslovila súhlas s presunom priakreditácie na zabezpečovanie bilaterálnych politických vzťahov s Kuvajtským štátom, Bahrajnským kráľovstvom a Katarským štátom na zastupiteľské úrady SR v Saudskoarabskom kráľovstve so sídlom v Rijáde a v Spojených arabských emirátoch so sídlom v Abú Zabí.

Citovaným uznesením v bode B.1. **zrušila dňom 31. marca 2022 zastupiteľský úrad Slovenskej republiky v Etiópskej federatívnej demokratickej republike so sídlom v Addis Abebe** a v bode D.3. súhlasila s presunom priakreditácie na zabezpečovanie bilaterálnych politických vzťahov s Etiópskou federatívnou demokratickou republikou, Džibutskom a Stredoafričkou republikou na zastupiteľské úrady SR v Egyptskej arabskej republike so sídlom v Káhire a v Kensej republike so sídlom v Nairobi.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky prehodnotilo vyššie uvedené zmeny realizované vo vzťahu k bilaterálnym vzťahom s Kuvajtským štátom a Etiópskou federatívnou demokratickou republikou a vychádzalo zo všeobecných kritérií na posudzovanie opodstatnenosti existencie zastupiteľských úradov, ktorými sú **politické a bezpečnostné záujmy Slovenskej republiky** v konkrétnej krajine, z pohľadu bilaterálnych vzťahov, ako aj z hľadiska **multilaterálnych záujmov**, ekonomických záujmov a kultúrnych záujmov a poskytovania konzulárnych služieb.

Zastupiteľský úrad Slovenskej republiky v Kuvajtskom štáte so sídlom v Kuvajte

Kuvajt je jedinou krajinou Rady pre spoluprácu v Zálive (GCC) s rezidentným veľvyslanectvom v Slovenskej republike. Slovensko malo zastupiteľský úrad v Kuvajte na úrovni veľvyslanectva v rokoch 2004-2022, kedy bol zrušený a zabezpečovanie bilaterálnych politických vzťahov s Kuvajtským štátom, Bahrajnským kráľovstvom a Katarským štátom bolo presunuté na zastupiteľské úrady SR v Saudskoarabskom kráľovstve so sídlom v Rijáde a v Spojených arabských emirátoch so sídlom v Abú Zabí. V súčasnosti sú priakreditácie pre Kuvajtský štát, Bahrajnské kráľovstvo a Katarský štát na Zastupiteľskom úrade v Saudskoarabskom kráľovstve so sídlom v Rijáde.

Slovensko a Kuvajt udržiavajú dlhodobu tradične dobré bilaterálne vzťahy (Kuvajt vznikol v r. 1961 a bol prvou monarchiou Arabského polostrova, ktorá nadviazala diplomatické vzťahy s ČSSR v r. 1964). Kuvajt vlastní 6 % svetových zásob ropy, z pohľadu záujmov Slovenskej republiky je vhodným partnerom pre diverzifikáciu energetických zdrojov. Prijatie programu New Kuwait Vision 2035 ponúka aj Slovensku nové obchodné príležitosti v oblasti infraštruktúry a technológií. Tradičné oblasti vzájomnej spolupráce, ktoré ponúka Slovensko, sú v kúpeľníctve a zdravotníctve (cca 8 tisíc kuvajtských vlastníkov nehnuteľností v Slovenskej republike, rastie záujem o Tatry).

Z pohľadu zmluvno-právnej základne je Kuvajt prvým štátom Zálivu, s ktorým má Slovenská republika uzavreté kľúčové ekonomické dohody (podpora a ochrana investícií; zamedzenie dvojitého zdanenia). V Kuvajte pôsobí tiež malá, ale vplyvná slovenská krajanská komunita – zdravotníci, pedagógovia, tréneri (podľa údajov ÚŠZZ cca 450 osôb).

Nadväzne na uzavretie Zastupiteľského úradu SR v Kuvajte v roku 2022 Kuvajt neudelil *agrément* pre nerezidentného vedúceho zastupiteľského úradu Slovenskej republiky z Rijádu. Obnovenie zastupiteľského úradu SR na úrovni veľvyslanectva v Kuvajtskom štáte sa navrhuje s cieľom efektívne presadzovať konkrétne politicko-ekonomické záujmy Slovenskej republiky.

V ekonomickej rovine Kuvajt disponuje značnými investičnými fondmi, ktorých potenciál by mohol byť využitý aj v Slovenskej republike. Najdôležitejším z nich je Kuwait Investment Fund, ktorý spravuje štátna organizácia Kuwait Investment Authority. Jeho úlohou sú investície v rôznych štátoch a spravovanie prebytkov z príjmov z ropy. Investičné možnosti fondu sú perspektívne pre ďalší rozvoj vzájomných ekonomických vzťahov.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa navrhuje zriadenie zastupiteľského úradu Slovenskej republiky – veľvyslanectva v Kuvajtskom štáte so sídlom v Kuvajte.

Zastupiteľský úrad Slovenskej republiky v Etiópskej federatívnej demokratickej republike

Veľvyslanectvo SR v Etiópskej federatívnej demokratickej republike so sídlom v Addis Abebe vzniklo v roku 2006 pôvodne ako dočasná pobočka Veľvyslanectva SR v Kénskej republike so sídlom v Nairobi po dobu výkonu funkcie nestáleho člena Bezpečnostnej rady OSN Slovenskou republikou v rokoch 2006 – 2007, primárne s cieľom zabezpečiť komunikáciu so Sekretariátom Africkej únie vzhľadom na nízky rozsah zastúpenia Slovenskej republiky v krajinách Afriky, zvlášť v jej subsaharskej časti. Dôvodom pokračujúcej existencie Zastupiteľského úradu SR v Addis Abebe a jeho postupnej transformácie na samostatný zastupiteľský úrad bol rozvoj obchodno-ekonomickej spolupráce, investičné vstupy slovenských subjektov na miestny trh a rozvojová spolupráca. Vláda Slovenskej republiky zrušila Zastupiteľský úrad SR v Addis Abebe bez náhrady k 31. marcu 2022 a v dôsledku toho upravila aj priakreditácie bilaterálnych vzťahov s Etiópskou federatívnou demokratickou republikou, Džibutskom a Stredoafriickou republikou na zastupiteľské úrady SR v Egyptskej arabskej republike so sídlom v Káhire a v Kénskej republike so sídlom v Nairobi.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky prehodnotilo zrušenie Zastupiteľského úradu SR v Etiópii so sídlom v Addis Abebe vzhľadom na kandidatúru Slovenskej republiky na pozíciu nestáleho člena Bezpečnostnej rady OSN v rokoch 2028 – 2029. Keďže doposiaľ slovenskú kandidatúru z 55 členov Africkej únie podporilo 14 členských krajín, je potrebné zabezpečiť intenzívnejšiu komunikáciu s ostatnými členskými štátmi Africkej únie.

Etiópia patrí medzi krajiny Afriky, ktoré dodnes pozitívne reagujú na značku bývalej ČSR, resp. ČSSR/ČSFR (v r. 1949 Považské strojárne vyviezli do Etiópie kompletnú továreň na muníciu; v krajine je komunita bývalých študentov slovenských vysokých škôl, ktorí zastávajú významné pozície). Etiópia je veľký potenciálny trh s viac ako 100 miliónmi obyvateľov a s dynamickým hospodárskym rastom ponúka významný potenciál spolupráce, o ktorý prejavujú záujem slovenské firmy. V zmluvno-právnej oblasti bola zatiaľ podpísaná len dohoda o zamedzení dvojitého zdanenia. Ako je uvedené vyššie, Slovenská republika mala v rokoch 2006-2010 v Addis Abebe pobočku Zastupiteľského úradu SR v Nairobi a nadväzne v rokoch 2010-2022 zastupiteľský úrad na úrovni veľvyslanectva, ktorý bol v roku 2022 zrušený. Slovenská republika udržiavala v tomto čase v Addis Abebe minimalistickú diplomatickú prítomnosť aj kvôli sídlu Africkej únie (dnes 55 krajín), ku ktorej bol vedúci diplomatickej misie priakreditovaný. Etiópia reagovala na zrušenie zastupiteľského úradu veľmi citlivo, pretože v krajine prebiehala v r. 2020 – 2022 občianska vojna a federálna vláda vnímala uzatváranie zastupiteľského úradu Slovenskej republiky ako akt nedôvery. Minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR zriadil dňom 1. januára 2025 pracovisko Zastupiteľského úradu Slovenskej republiky Nairobi v Addis Abebe (Stýčný úrad Slovenskej republiky v Addis Abebe).

Povýšenie stýčného úradu na úroveň zastupiteľského úradu - veľvyslanectva sa navrhuje z dôvodu potreby vysporiadania sa s negatívnymi percepciami Etiópie súvisiacimi s uzatvorením zastupiteľského úradu a zároveň, aby sme umožnili naplno realizovať potenciál vzájomnej spolupráce a efektívne lobiť za nestále členstvo Slovenskej republiky v Bezpečnostnej rade OSN v r. 2028-2029 v Etiópii i v prostredí Africkej únie.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa navrhuje zriadenie zastupiteľského úradu Slovenskej republiky – veľvyslanectva v Etiópskej federatívnej demokratickej republike so sídlom v Addis Abebe.